

Høring:
Aalborg Universitets kandidatuddannelse i fysioterapi

Til:

**Aalborg Universitet
Det Sundhedsvidenskabelige Fakultet**

Først og fremmest ønsker Dansk Selskab for Fysioterapi at introducere sig selv som nyetablet fagligt selskab i sundhedsvæsenet. Dansk Selskab for Fysioterapi blev stiftet i maj 2013 og er kommet godt i gang med arbejdet.

Dansk Selskab for Fysioterapi er en paraplyorganisation med 18 faggrupper og fagfora under sig. Alle disse faggrupper og fagfora vil i løbet af efteråret blive konverteret til faglige selskaber – en proces, der forventes afsluttet pr. 1. januar 2014. Dansk Selskab for Fysioterapi arbejder for at styrke de faglige miljøer ved at sikre specialiseret og evidensbaseret fysioterapi. Dertil vil Dansk Selskab for Fysioterapi sikre, at den faglige og videnskabelige viden kommer i fokus i et særskilt samarbejde med sundhedsvæsenets parter.

Dansk Selskab for Fysioterapi er paraplyorganisationen for alle godkendte fysioterapeutiske specialer i Danmark. Nedenstående høringssvar dækker således det neurologiske og hjertelungefysioterapeutiske speciale.

Dansk Selskab for Fysioterapi afgiver hermed deres bidrag til høring vedrørende kandidatuddannelse i fysioterapi ved Aalborg Universitet. Dansk Selskab for Fysioterapi har samlet bidrag fra Neurologisk Faggruppe, Dansk Smerte og Fysioterapi, Fagforum for Idrætsfysioterapi og Fagforum for Muskuloskeletal Fysioterapi i nærværende brev.

Fagforum for Arbejdsmiljø og Sundhed og Faggruppen for Ultralydsscanning tilslutter sig kommentarerne fra dette samlede høringssvar, men kommer ikke på nuværende tidspunkt med særskilt høeringsbidrag.

Bidragyderne til høringssvaret er således:

- Dansk Selskab for Fysioterapi – (bilag 1)
- Neurologisk Faggruppe - (bilag 2)
- Dansk Smerte og Fysioterapi - (bilag 3)
- Fagforum for Idrætsfysioterapi - (bilag 4)
- Fagforum for Muskuloskeletal Fysioterapi - (bilag 5)

Vi ser frem til det fremtidige samarbejde omkring uddannelsen.

Med venlig hilsen

Martin B. Josefsen
Formand for Dansk Selskab for Fysioterapi

Generelle Kommentarer

Dansk Selskab for Fysioterapi er glade for initiativet om at etablere endnu en kandidatuddannelse i fysioterapi i Danmark. Vi vil gerne benytte lejligheden til at komplementere etableringen.

Det må forventes, at uddannelsen har delvis til formål at hæve kandidatens generelle akademiske niveau, undervisningskompetencer og forberedelse til eventuel ph.d.-studie. Dertil vil et antal af kandidaterne vælge ledelses/administrative karriereveje efter endt uddannelse (herunder forsknings- og implementeringsprojekter). Oplægget forklarer også, hvordan kandidater skal være i stand til at varetage udviklings- og projektrelaterede opgaver i sundhedsvæsenet, eksempelvis i tværgående funktioner (koordinator-stillinger). Dette findes tilstrækkeligt forklaret i oplægget. Dog er det uklart, hvor stor en andel af de samlede kandidater, Aalborg Universitet forventer, vil aftage disse typer stillinger. Dette set i forhold til specialist-funktioner, som belyst nedenstående.

Dansk Selskab for Fysioterapi har den generelle kommentar, at det i høringsudkastet ikke er helt klart, hvorledes uddannelsen lægger op til en specialisering i fysioterapi eller ej.

Et fysioterapeutisk speciale i Danmark defineres som et afgrænset fysioterapifagligt virksomhedsområde. Et speciale er således relateret til et veldefineret sygdoms-, sundheds- eller kompetenceområde og forholder sig til undersøgelse, diagnostik, behandling, genoptræning/træning, rehabilitering samt sundhedsfremme og forebyggelse indenfor det pågældende område.

Høringsmaterialet lægger op til, at uddannelsen giver kandidaterne "et specialiseret og forskningsbaseret grundlag for fysioterapeutisk praksis indenfor det neuromuskuloskeletale område, hvor smerter spiller en væsentlig rolle". Dog beskriver høringsmaterialet ikke, at der er lagt op til egentlig specialisering; blot at kandidater forventes at indgå i "kliniske opgaver med behandling, genoptræning og rehabilitering med fokus på implementering af ny viden, koordinering, kvalitetssikring og -udvikling samt projektledelse". Det er dermed uklart, om der menes et løft i de brede fysioterapi-faglige kompetencer (generalist-kompetencer), eller den klinisk praktiske kompetenceudvikling ift. neuro-, idræt-, muskuloskeletale fysioterapi, som er specialer i fysioterapi i øjeblikket.

Definitions-mæssigt, er der tvivl om, hvad der menes med speciale; er det et klinisk fysioterapi-speciale eller den universitetsbaserede kandidat-speciale? Dertil, når ordet klinisk bruges, er det visse steder usikkert, om der er tale om den traditionelle klinisk laboratoriske forskning eller som klinisk praksis udført fysioterapi i klinik.

Dansk Selskab for Fysioterapi vil gerne opfordre til, at Aalborg universitet tydeligere definerer det specifikke formål med uddannelsen. På baggrund af ovenstående, finder Dansk Selskab for Fysioterapi høringsmaterialet særligt uklart ift. om og hvordan, kandidatuddannelsen er tiltænkt som en generalistuddannelse, specialistuddannelse eller en del af en specialistuddannelse i fysioterapi. Dansk Selskab for Fysioterapi mener desuden, at det bør præciseres om formålet er specialisering indenfor specialerne neuro, idræt, muskuloskeletal fysioterapi (med tværgående fokus på smerte), eller om formålet er en generel akademiserende kompetenceudvikling (løft) i hele fysioterapi-feltet. Begge dele vil øge mulighederne for at drive forskning i fysioterapi. Det er dog uklart, hvorvidt denne forskning er med særlig fokus på generelle fysioterapi-faglige problemstillinger eller speciale-specifikke problemstillinger.

Oplægget er således uklart i forhold til om uddannelsen:

- Er et kompetenceløft i fysioterapi; er ambitionen, at kandidaten får kompetencer til at varetage et højere niveau af klinisk praksis som 'generalist', herunder at kunne forestå

evidensbaseret behandling af patienter, samt forskningsrelaterede aktiviteter i klinikken? ELLER

- Er en del af en specialistuddannelse i fysioterapi; er ambitionen, at kandidaten indgår i en del af en specialistuddannelse indenfor et af specialerne i fysioterapi, eks. muskuloskeletal, idræt eller neurologisk fysioterapi samt deltage i specialist forskningsaktiviteter i klinikken? ELLER
- Er en fuld specialistuddannelse i fysioterapi; er ambitionen, at kandidatuddannelsen specialiserer fysioterapeuten til klinisk praksis specifikt til et af specialerne i fysioterapi, eks. muskuloskeletal, idræt eller neurologisk fysioterapi samt udføre specialist forskningsaktiviteter i klinikken?

Dansk Selskab for Fysioterapi vil gerne deltage i en dialog om at sikre denne afklaring og inviterer derfor til et møde om fremtidigt samarbejde.

Dansk Selskab for Fysioterapi anbefaler, at Aalborg Universitet etablerer et tæt samarbejde med Dansk Selskab for Fysioterapi samt Neurologisk Faggruppe, Fagforum for Idrætsfysioterapi, Fagforum for Muskuloskeletal Fysioterapi og Dansk Smerte og Fysioterapi, der er specialebærende faglige selskaber og faglige selskaber.

En samarbejdsmodel mellem de faglige selskaber og universitetet vil være en kvalitetssikring af uddannelsen og sikre koordinering af forskning- og uddannelsesaktiviteter i Danmark. De specialebærende faglige selskaber kan være med til at definere, hvilke internationale standarder, der findes på deres område. Ofte vil dette være foreskrevet af den internationale fysioterapi-faglige paraplyorganisation, WCPTs subgroups indenfor det specifikke fag-felt. Disse har internationale akkrediteringssystemer med en række universiteter. Hermed kan samarbejdet med de faglige selskaber være garant for, at uddannelserne lever op til de internationale standarder - altså uddannelser, der refererer til Dansk Selskab for Fysioterapi og faglige selskaber. Denne model er ved at finde indpas i Danmark, og bliver med stor succes brugt i udlandet. Modellen forventes at være ideel ved uddannelser, der lægger op til specialisering.

Til orientering arbejder Dansk Selskab for Fysioterapi på at revurdere specialestrukturen i fysioterapi. Dette arbejde vil inkludere overvejelser for, hvordan specialist-uddannelser i fysioterapi bør se ud i fremtiden. Arbejdet forventes afsluttet med udgangen af 2014. Vi ønsker at etablere en dialog vedr. dette som input til det pågående arbejde.

1. Modsvarer uddannelsens kompetenceprofil og type samt niveau eksisterende eller forventede behov?

Dansk Selskab for Fysioterapi mener, at kandidaterne opnår relevante kompetencer.

Som nævnt ovenstående, opstår der i høringsmaterialet tvivl om, hvorvidt kandidatuddannelsen er en videreudvikling af generelle kliniske kompetencer eller en specialistuddannelse i fysioterapi.

Dermed er det ikke beskrevet:

- Om uddannelsen indeholder træning i fyldestgørende kliniske færdigheder (applied science), sideløbende med den teoretisk/videnskabelige del af uddannelsesforløbet, eller om "specialisering" i uddannelsen tænkes at udgøre en del af et specialiseringsforløb, med supplerende (f.eks. klinisk) uddannelse efter endt kandidatuddannelse.

- Om det primære fokus for uddannelsen er på varetagelse af projekter og forskning (udvikling/implementering) eller højt specialiseret fysioterapeutisk patienthåndtering i klinik.
- Om teknologi-vinklen indeholder fokus på monitorering/dokumentation og eks. måle-redskaber i fysioterapien som et særligt fokus i AAUs kandidatuddannelse i fysioterapi.
- Om der er tiltænkt et praksisforløb i uddannelsen med supervision af den beskrevne praksis (krav til specifikke praktiske erfaringer), såfremt en specialisering i fysioterapi er tiltænkt med uddannelsen.
- Om de studerende specialiserer sig primært i ét af de nævnte specialer - eller om tan-ken er, at alle emner er indeholdt - eller kan tilvælges.
- Hvorvidt uddannelsens indhold og undervisningsform lever op til internationale stan-darder for specialerne.

Dansk Selskab for Fysioterapi er bekymret for om 5 ECTS point er dækkende for at give kan-didaten et fyldestgørende forskningsbaseret grundlag. Dansk Selskab for Fysioterapi anbefa-ler at øge ECTS point til denne del af uddannelsen.

Dansk Selskab for Fysioterapi mener, at en decideret klinisk specialeuddannelse har bag-grund i en kompetenceprofil, hvor kandidaten har specialviden og anvender særlige kundska-ber i udøvelse (diagnose og behandling) af patienthåndtering i klinik. Omvendt kan en genera-listuddannelse hæve det generelle akademiske niveau for fysioterapeuten og dermed danne grundlag for højere videnskabelighed og evidensudvikling i fysioterapien (se punkt 3).

Dansk Selskab for Fysioterapi opfordrer Aalborg Universitet til at vælge en skarp profil på ud-dannelsen og dermed en fokuseret retning for formålet med kandidatuddannelsen.

2. I hvilke funktioner vil dimittenderne typisk kunne finde ansættelse i din/jeres institution/organisation?

Spørgsmålet er ikke relevant for Dansk Selskab for Fysioterapi. Se punkt 3.

3. Hvordan vurderer I behovet for og efterspørgslen efter uddannelsens dimittender?

Formål og erhvervssigte udgør generelt set relevante elementer og områder indenfor fysio-te-rapi. (Se også spørgsmål 1 vedrørende kompetenceprofil)

I forhold til erhvervssigtet, vurderer Dansk Selskab for Fysioterapi, at kandidater vil være vel-egnede til beskæftigelse i de beskrevne områder. For at fremhæve de tiltænkte erhvervs-muligheder for kandidater kan eventuelt opstilles forventede andele af hvor dimittenderne forven-tes afsat (eks. projektledere i tværgående funktioner og kliniske praktikere). Det kan med for-del beskrives, hvorledes kandidaternes berettigelse vil adskille sig fra andre kandidater i fysio-terapi samt den generelle professionsbachelor i fysioterapi.

Der må påtænkes en omstillingstid, hvor aftagere af kandidater/praksisfeltet vil skulle tilrette organisationerne til at modtage kandidater (oprette stillinger).

4. Hvordan ser I, at AAUs kandidatuddannelse i fysioterapi kan bidrage til at supplere det nuværende udbud af dimittender og vurderer I, at der er andre uddannelser, som helt eller delvist retter sig mod de samme beskæftigelsesområder?

Dansk Selskab for Fysioterapi vurderer, at der er behov for yderligere præcisering af uddannelsesforslaget. Dette med særligt henblik på valg af fokus på specialisering i fysioterapi og et generelt løft af akademiske kompetence for hele det fysioterapi-faglige felt. Dette oplæg adskiller sig snævert fra den anden fysioterapeutiske kandidatuddannelse i Danmark (SDUs), hvor det primære fokus er på det generelle muskuloskeletale og idrætfysioterapeutiske område. Dog adskiller oplægget sig fra Århus Universitets oplæg til kandidatuddannelse i fysioterapi, ved at denne netop lægger op til en specialisering i neuro og cardiovasculær fysioterapi.

Der er endnu ikke beskrevet monofaglige fysioterapeutiske kandidatuddannelser i Danmark, der leverer deciderede specialistuddannelser, omend SDUs kandidatuddannelse i fysioterapi indeholder elementer, der berører specialeområder i fysioterapi, som også er beskrevet i høringsmaterialet. Der er dog en forskel på en egentlig (fuld) specialistuddannelse og delvis indeholdte specialelementer på en kandidatuddannelse.

Til orientering udbydes specialiseringsforløb, som kvalifikation til specialist i fysioterapi, i dag blandt andet gennem de respektive faglige selskaber. Nogle selskaber udbyder deciderede uddannelsesforløb. Andre gange tegnes curriculum på anden vis. Denne ordning vil Dansk Selskab for Fysioterapi, som nævnt ovenstående, afveje i løbet af 2014.

Såfremt sigtet er at lægge op til klinisk specialisering i fysioterapi indenfor de to beskrevne specialer i høringsbrevet, anbefaler Dansk Selskab for Fysioterapi:

- Et tæt samarbejde med Dansk Selskab for Fysioterapi og de enkelte faglige selskaber i spørgsmål, der omhandler specialisering og specialistuddannelser i fysioterapi samt perspektiver på uddannelsesprofilens (kandidatuddannelsens) mulige indplacering i specialeøjemed.
- Tilrettelæggelse af uddannelsens indhold, undervisningsform og kompetenceprofil bør foregå i samarbejde mellem Dansk Selskab for Fysioterapi og de enkelte faglige selskaber for specialer og fagområder og universitetet. De enkelte selskaber har internationale relationer og mulige standarder at henvise til for specialet, uddannelseskraav og kompetenceprofiler.
- At universitetet i samarbejde med Dansk Selskab for Fysioterapi og de faglige selskaber vurderer, hvorvidt en evt. samlet specialistuddannelse indeholder henholdsvis uddannelse udbudt på kandidatuddannelsen, henholdsvis uddannelse varetaget af det enkelte fysioterapifaglige selskab, i en samlet specialistuddannelse.
- At den fremadrettede dialog mellem universitetet og Dansk Selskab for Fysioterapi i samarbejde med de enkelte fysioterapifaglige selskaber sikres i kraft af, Dansk Selskab for Fysioterapis rolle som koordinator for specialestruktur og specialistgodkendelse i fysioterapi i Danmark.

5. Generelle kommentarer

Overordnet set har Dansk Selskab for Fysioterapi primært kommentarer, der vedrører, om kandidatuddannelsen er en "generalistuddannelse" (med fokusområder) eller har ambitioner om at udgøre en delvis eller hel specialistuddannelse.

Dansk Selskab for Fysioterapi er i tvivl om, (endnu) en generalistuddannelses bidrag til fysioterapi-feltet, set i forhold til en kandidatuddannelse med større fokus på specialisering indenfor et specifikt speciale i fysioterapi. Det er ved sidstnævnte, at Dansk Selskab for Fysioterapi ser det største potentiale både umiddelbart og på sigt.

Høringssvar på forslag til Kandidatuddannelse i Fysioterapi, af Dansk Selskab for neurologisk Fysioterapi

Overordnet hilser vi uddannelsen velkommen. Det er et kort og præcist udkast, med en klar profil.

Spg 1: Uddannelsen modsvarer forventede behov.

Spg 2: Dimittenderne vil kunne finde ansættelse som specialeansvarlig fysioterapeut, udviklingsterapeut eller som ledere. Indenfor andre områder, som ikke er specifikt fysioterapeutfaglige, kan dimittenderne ansættes, f.eks. indenfor tværfaglig kvalitetssikring eller projektledelse.

Spg 3: der er et behov. Det er ambitiøst at igangsætte hele to kandidatuddannelser mere i Danmark, når Kandidatuddannelsen i Odense først er opstartet for få år siden. Bliver der behov for så mange kandidater?

Spg 4: Kandidat i fysioterapi adskiller sig fra de sundhedsfaglige kandidatuddannelser ved at være monofaglig. Indholdsmæssigt er den sundhedsfaglige kandidatuddannelse langt stærkere på det rent metodemæssige område (i Århus kvantitativ med epidemiologi og statistik, litteratursøgning og vurdering, i Odense kvalitativ metode). Kandidat i Fysioterapi har/ får hvert sit særkende de tre steder i landet, hvilket er en styrke.

Spg 5: Kandidat i fysioterapi i Ålborg har en stærk profil indenfor smertebehandling. Det er godt, idet det er ikke diagnosespecifikt og kan derfor bruges bredt.

Kandidat i fysioterapi i Ålborg kan med fordel gøre sin profil endnu skarpere, så den adskiller sig mere fra Kandidat i fysioterapi i henholdsvis Odense og Århus. For eksempel kan den sidste linje under kompetencer være mere gennemgående: at arbejde innovativt og benytte teknologiske løsninger, noget som AAU i forvejen er kendt for og har de rette undervisningskompetencer til.

Det er godt at Kandidat i Fysioterapi AAU slår på to strenge. Både det faglige (eksempelvis smertebehandling) og ledelses/organiseringdelen. Teknologi og innovation kan bruges begge steder. Dette giver bedre ansættelsesmuligheder efterfølgende.

Overvejes der praktik/ ophold udenfor AAU?

Overvejes det om fysioterapeuter med erhverserfaring foretrækkes på kandidatuddannelsen? Det ses som en fordel med min. 1 års erhverserfaring. Det opleves i praksis som et problem, at mange nyuddannede fortsætter direkte i kandidatuddannelse. Det gør det sværere for dem at forholde sig til praksis og også sværere at se fordele og udfordringer ved f.eks. kvalitetssikring.

Hørings svar Kandidatuddannelse i fysioterapi ved Aalborg Universitet

I det vi imødekommer ovenstående initiativ med stor interesse responderer vi hermed som forespurgt fra Dansk Selskab for Fysioterapi på uddannelsens indhold og kandidaternes jobmæssige potentiale.

Dansk Selskab for Smerte og Fysioterapi (SMOF) ønsker at fremme viden om og uddannelse i smertevidenskab og praktiske forhold, der udvikler tilbuddet til patienter med alle typer af smerter i Danmark.

Det er således foreningens overordnede holdning, at en kandidatuddannelse i smerterelateret fysioterapi bør inkludere viden om såvel akutte som neuropatiske, maligne og komplekse smertetilstande. Som reference for vidensniveauet mener vi, at IASP's core curriculum kan tjene som relevant inspiration og at IASP's curriculum for fysioterapi bør inkluderes til fulde.

Vi mener, at det er væsentligt at tilgodese IASP's curriculum for at sikre, at uddannelsesniveauet får international standard og dermed kvalificerer kandidaterne til at indgå i praktiske og akademiske miljøer nationalt såvel som internationalt. Den rette uddannelse vil ikke blot gavne danske fysioterapeuter's jobmuligheder nationalt og internationalt, men også bidrage til at tiltrække relevant arbejdskraft til Danmark.

Det er overordnet set vores holdning, at uddannelsen vil give alle kandidater gode jobmuligheder i primær og sekundær sektor såvel som i undervisnings- og forskningsmiljøer.

SMOF ønsker at anerkende, at uddannelsen ledes af en international anerkendt forsker med stor interesse for området. Vi bemærker ligeledes med tilfredshed, at underviserstaben inkluderer mindst én forsker med klinisk, fysioterapeutisk erfaring, og at der er etableret et godt netværk direkte til UCN (fysioterapiuddannelsen).

Samlet set er det vores opfattelse, at kandidatuddannelsen ved Aalborg Universitet har potentialet til at give nye kandidater en relevant uddannelsesmæssig baggrund for deres videre karrierer.

På vegne af Dansk Selskab for Fysioterapi og Smerte

Morten Høgh, MSc Pain
formand

18. november 2013

FFI
Høringssvar til AAU vedr. ny
kandidatuddannelse.

Tak for muligheden for at afgive høringssvar. Det er med stor interesse vi har læst jeres oplæg vedrørende udviklingen af en ny kandidatuddannelse i fysioterapi. Et øget fokus på udvikling af kandidatuddannelser i Danmark stiller os stærkere i samarbejdet tværfagligt og på den internationale scene. Fysioterapifaget i Danmark er i rivende udvikling og med denne nye kandidatprofil er det vores overbevisning, at fysioterapeuter vil kunne varetage nye og udvidede opgaver i sundhedssektoren. Med det stigende antal studerende på professionshøjskolerne, er det nødvendigt at tænke på nye arbejdsområder for de kommende fysioterapeuter. Disse arbejdsområder kan være i tværfagligt samarbejde med andre sundhedspersonaler og i projektleder stillinger. Kandidat uddannelsen på AAU beskriver kompetencer indenfor projektledelse, smerte-rehabilitering og videnskabsteknologi. Disse kompetencer, forankret i den fysioterapeutiske kliniske praksis, beskriver en meget bredt funderet kompetenceprofil, som adskiller sig markant fra øvrige udbudte kandidatuddannelser. Det er naturligt og nødvendigt med en vis overlapning af emnerne videnskabsteori, men uddannelsen adskiller sig fra eksisterende ved at have fokus på smerte og smertens indvirkning på rehabilitering. I forhold til test og måleredskaber har AAU taget skridtet videre og inkluderer teknologien, hvilket er et kærkomment emne.

FFI har hvert år omkring 400 kursister på idrætsfysioterapi kurser. Heraf vælger omkring 40 at afslutte med eksamen. FFI har opnået international anerkendelse af uddannelsens indhold, således at idrætsfysioterapeuter, uddannet i FFI regi og med specialistgrad, godkendes som værende Sports Physical Therapists. Vi samarbejder for nuværende med SDU om moduler på kandidatuddannelsen og er ligeledes interesseret i at samarbejde med AAU om moduler "med rod og fokus på det kliniske fysioterapeutiske arbejde". FFI vil således kunne være aftager af nyudklækkede kandidater i projektarbejder og som undervisere. Samtidig vil AAU, ligesom SDU, være modtager af en del af FFIs idrætsfysioterapeuter, som ønsker at opnå specialistgraden og den internationale anerkendelse.

Fagforum for Idrætsfysioterapi

Formand

Karen Kotila

Hørings svar: Udkast til kandidatuddannelse i fysioterapi ved Aalborg Universitet

Kære Aalborg Universitet – Det Sundhedsvidenskabelige Fakultet,

Tak for henvendelsen til Dansk Selskab for Muskuloskeletal Fysioterapi (DSMF) vedrørende oplæg til ny kandidatuddannelse i fysioterapi ved Aalborg Universitet. Vi vil hermed komme med inputs, som nu og fremadrettet forhåbentlig kan være en hjælp vedrørende emner, som omhandler uddannelse, specialisering og kompetenceprofiler – særligt relateret til det (neuro-) muskuloskeletale område.

DSMF er til orientering et specialebærende selskab for Muskuloskeletal Fysioterapi (under Dansk Selskab for Fysioterapi) og medlem af IFOMPT internationalt (international organisation for specialet).

Vi bemærker at der i høringsudkastet nævnes ”speciale/specialisering”, hvorfor vi i vores svar til udkastet vil berøre dette emne.

Ud over nærværende svar håber vi, at der kan lægges op til fremtidig dialog omkring emnerne, der rejses.

Indledning

Vi bemærker, at udkastet i høj grad beskriver, at uddannelsen lægger sig op af nogle af kerneområderne indenfor specialet muskuloskeletal fysioterapi. Videre at ordet ”speciale” nævnes i udkastet.

Når emnet omhandler uddannelsesmuligheder relateret til det muskuloskeletale speciale, så er DSMF Danmarks medlemsorganisation af IFOMPT (WCPT subgroup) som er en international organisation af medlemslande, som udbyder uddannelser, der lever op til internationale standarder (minimumskrav) for specialet muskuloskeletal fysioterapi - og dermed kompetenceprofilen for specialet.

P.t. udbyder DSMF direkte af selskabet en uddannelse i Danmark, som lever op til disse krav. DSMF diskuterer løbende, om uddannelsen delvist eller helt fortsat skal udbydes på denne måde, eller delvist / helt via universitær kandidat relateret til specialet.

I mange andre lande er trenden, at den primære del af uddannelsen hyppigere udbydes via universitet, frem for direkte af de enkelte selskaber. Enkelte kandidatuddannelser i andre lande er tilstrækkeligt klinisk orienterede (inkl. IFOMPT godkendelse) til, at der opnås direkte specialiststatus efter endt kandidatuddannelse. Mange universitære uddannelser kræver dog supplerende klinisk/teoretisk forløb med bl.a. teoretiske kerneområder, færdighedstræning, klinisk ræsonnering, supervision med patienter og eksaminer for at leve op til specialistkravene. Dette foregår typisk i samarbejde med det enkelte faglige selskab for specialet.

Uanset placering af uddannelsen (på universitet eller direkte via selskabet) er fællestrækket for international anerkendelse (IFOMPT), at der leves op til minimumskravene, og at man

indgår i international akkreditering og monitorering via landets medlemsorganisation - i Danmark DSMF og internationalt linket til IFOMPT (www.ifompt.com).

I lande som f.eks. Australien og England er der flere universitære uddannelser indenfor specialet i samme land, som samarbejde med landets specialebærende selskab, og dermed IFOMPT.

DSMF håber, at der fremover fortsat vil fremstå et tydeligt og gennemskueligt billede af uddannelsesveje indenfor specialet, hvor der er sammenhæng mellem nationale og internationale krav til specialet. Herunder indhold i uddannelsen, leveringsform og fyldestgørende slutkompetenceprofil.

Dette forestiller vi os skal foregå i tæt samarbejde mellem DSMF, IFOMPT, Dansk Selskab for Fysioterapi (DSF) og uddannelsesudbydere, herunder universiteter.

Definition område / betegnelse: Vi vil gerne præcisere, at følgende definitioner er synonyme, når vi taler om specialeområdet "muskuloskeletal" fysioterapi: muskuloskeletal, neuro-muskulo-skeletal, neuro-muskulo-artikulær. Og der er også internationalt anvendt et par andre termer. Dette blot til afklaring, da vi ser betegnelsen "neuro-muskulo-skeletal" anvendt i høringsudkastet.

Definition af specialet, kort: Muskuloskeletal Fysioterapi omhandler diagnostik, forebyggelse og behandling af smerter og funktionsproblemer relateret til det neuromuskuloskeletale system. Der indgår flere videnskabelige og praktiske kerneområder såsom smertevidenskab, biomekanik, neuro-motorisk kontrol, diagnostiske metoder / tilgange, terapeutiske metoder / tilgange, differentialdiagnostik, syndromer, klinisk ræsonnering, kommunikation og meget mere. Dette relateres til evidensbaseret praksis og en bio-psyko-social patientorienteret tilgang baseret på klinisk ræsonnering.

Svar på spørgsmål fra Aalborg Universitets høringsudkast

1) Modsvare uddannelsens kompetenceprofil (det de studerende kan efter uddannelsen) (se side 3) og type samt niveau (kandidatuddannelse) eksisterende eller forventede behov? Er der andre/supplerende ønsker til kompetenceprofilen og uddannelsens indhold (se side 3)?

Der beskrives et sigte mod henholdsvis anvendelse af viden/evidens, udvikling/projekter og (klinisk) diagnostik og behandling. Det er ikke muligt at se, hvorvidt udviklingen af kompetencer, særligt de kliniske, forventes opfyldt.

Udkastet bærer præg af, at der er lagt vægt på teori og metode, og det kliniske færdighedssigte nævnes mere sekundært. Dette er et dilemma, hvis sigtet er en klinisk specialist. Differentieringen er dog ikke umiddelbart til at læse ud af udkastet. Det kan ikke ud fra nærværende udkast læses, at uddannelsen lever op til internationale standarder for specialet. Herunder indhold/vægtning i uddannelsen både teoretisk, færdighedsmæssigt og supervisionsmæssigt.

Vi formoder at fyldestgørende kompetenceudvikling, indenfor det muskuloskeletale speciale, ville kræve yderligere uddannelse teoretisk/praktisk efter endt kandidatuddannelse.

Spørgsmål til yderligere afklaring er bl.a.

- Vedr "specialisering" indenfor muskuloskeletal fysioterapi; Forventes uddannelsen at skulle levere;
 - en del af en specialistuddannelse (f.eks. baggrund)?
 - fuldt at kunne udgøre en specialistuddannelse (teoretisk og klinisk)?
 - ikke at levere en specialistuddannelse, men styrke akademisk anvendelse / projektgrundlag indenfor enkelte områder af specialet (såsom smertes indflydelse på neuromotorisk kontrol)?
- Vægtning af akademisk / klinisk indhold. Herunder om der er fokus på "science" eller "applied science" og om der er inkluderet teoretisk / praktisk klinisk indhold på uddannelsen, herunder også med patienter (diagnostik og behandling).
- Overvejelser generelt om vejen til specialist indenfor specialet i samarbejde med DSMF / DSF / IFOMPT.

2) I hvilke funktioner vil dimittenderne typisk kunne finde ansættelse i din/jeres institution/organisation?

Uddannelsens erhvervsigte er beskrevet side 2.

DSMF er en faglig og uddannelsesmæssig organisation. Der stilles særlige krav til undervisere. DSMF samarbejder nationalt og internationalt med uddannelses- og forskningsmiljøer.

3) Hvordan vurderer I behovet for og efterspørgslen efter uddannelsens dimittender? (Et bedste og ikke bindende bud på det konkrete behov).

Vi formoder der er forskningsmæssige muligheder for at gennemføre eksperimentelle og kliniske studier relateret til særligt smerte- og neuromuskulær kontrol; dvs projekt- og PhD ansættelser.

Vi kan ikke gennemskue hvorvidt der er tale om delvis / fuld ambition om klinisk specialistuddannelse (muskuloskeletal fysioterapi) med henblik på patienthåndtering. Sidstnævnte er et sigte, vi ser et behov for indenfor alle fysioterapiens specialer, med henblik på specialiseret og evidensbaseret patienthåndtering i praksis.

4) Syddansk Universitet (SDU) har en kandidatuddannelse i fysioterapi og Aarhus Universitet er ligeledes i gang med at udvikle en sådan. Tilsvarende er der andre kandidatuddannelser, som delvist retter sig mod de samme beskæftigelsesområder. Hvordan ser I, at AAU's kandidatuddannelse i fysioterapi kan bidrage til at supplere det nuværende udbud af dimittender og vurderer I, at der er andre uddannelser end dem, som vi har medtaget i oversigten, som helt eller delvist retter sig mod de samme beskæftigelsesområder? (se side 6).

I udkastet beskrives det ikke at SDU's kandidatuddannelse har et (neuro-)muskuloskeletalt fokus. Vi vil gerne gøre opmærksomme på, at SDU's kandidatuddannelse i fysioterapi, netop har det muskuloskeletale felt som et hovedområde. Derfor er der et stort overlap mellem de felter Aalborgs kandidatuddannelse og SDU's kandidatuddannelse lægger op til. Vi håber dette præciseres under "lignende uddannelser".

Danske Fysioterapeuters
Fagforum for
Muskuloskeletal Fysioterapi

Til orientering er det muligt på SDU at tegne en endog stor del af uddannelsesindholdet muskuloskeletal, herunder også med klinisk uddannelsesindhold direkte udbudt af bl.a. DSMF.

Der er endnu ikke beskrevet en kandidatuddannelse i fysioterapi i Danmark, som lever op til internationale standarder for specialet muskuloskeletal fysioterapi.

Vi formoder, at Aalborgs kandidatuddannelse ikke har kigget på internationale minimumskrav, og at der derfor bliver tale om flere "generalist" kandidater i fysioterapi i Danmark i første omgang – om end der er visse foci for de enkelte kandidatuddannelser, som berører noget af eksisterende specialers indhold.

5) Synspunkter og bemærkninger i øvrigt.

Vi vil gerne lægge op til dialog omkring sammenhæng mellem uddannelser og specialetanker; herunder at klarlægge uddannelseskrav og kompetenceprofiler med henblik på at gøre profilen af uddannelser skarpere. Og en klarlægning af, hvad der er ambitioner for nye uddannelser, hvor begrebet "speciale" nævnes – og hvordan dette relaterer sig til specialer i fysioterapi.

Bedste hilsner,

Martin B. Josefsen
Dansk Selskab for Muskuloskeletal Fysioterapi